

Poľnohospodárske obchodné družstvo Vehec, Družstevná 19, 094 12
Vehec, IČO: 31714838

Obchodný register Okresného súdu Prešov
oddiel: Dr. Vložka č. 295/P

V ý r o č n á s p r á v a
z a r o k 2 0 1 9

Vyhotovená dňa: 18.2.2020

Schválená dňa:

Overená audítorom dňa:

Ing. Kravec Ján
predseda predstavenstva

Rakoci Dušan
člen predstavenstva

Správa o výsledku hospodárenia a vyhodnotenie podnikateľského zámeru POD Vehec za rok 2019

Z poverenia predstavenstva POD Vehec predkladám správu o hospodárení družstva za rok 2019. My poľnohospodári sme si zvykli, že každý hospodársky rok je originálny, pretože naša podnikateľská činnosť prebieha v prírode, je závislá od počasia a v živočíšnej výrobe pracujeme tiež so živými organizmami, ktoré ovplyvňuje veľa činiteľov. V posledných rokoch je počasia nevypočítateľné a vôbec sa nedá spoliehať ani na osvedčené agrotechnické termíny a je ťažké predpokladať vývoj počasia v jednotlivých mesiacoch roka. O to viac si musíme vážiť prácu našich zamestnancov družstva. V roku 2019 môžeme po štvrtýkrát v rade konštatovať, že naše poľnohospodárske družstvo dokázalo vytvoriť zo svojej výroby zisk, čo nás teší.

Naša ekonomika je otvorená čoraz viac. Svoju produkciu musíme realizovať na otvorených trhoch a naši odberatelia majú možnosť bez problémov kupovať poľnohospodársku produkciu zo všetkých okolitých štátov vrátane Ukrajiny. Okolité štáty, ktoré sú členmi Európskej únie majú oproti nám oveľa vyššie vnútroštátne dotácie. Preto často môžu svoju produkciu predávať aj za nižšie ceny ako my. Zdá sa, že sa črtá zmena v pohľade vlády nášho štátu na sektor poľnohospodárstva. V tomto roku sme sa konečne dočkali vrátky spotrebnej dane na takzvanú zelenú naftu. Podarilo sa dosiahnuť aj preplatenie časti nákladov za poistenie rizík v rastlinnej a živočíšnej výrobe. Aj keď to nie je porovnateľná výška pomoci s okolitými štátmi, potešilo nás aj to málo. Na vývoj odbytových cien našich produktov mali vplyv aj dôsledky obchodnej vojny medzi USA a Čínou. Aj v týchto zložitých pomeroch sme dokázali vytvoriť zisk porovnateľný s minuloročným.

V rastlinnej výrobe sme do hospodárskeho roku vstupovali s optimizmom, pretože jesenné práce v roku 2018 boli kvalitne zvládnuté a oziminy išli do zimy v dobrej kondícii. Priebeh jarných prác však bol opäť veľmi netypický. Marec nám umožnil začať skoro jarné práce, čomu sme sa tešili. Nato prišiel výrazne teplý apríl avšak bez zrážok. V posledných dňoch apríla však zrážky pribúdali čo trvalo aj v máji. V máji nám spadol dvojnásobok zrážok oproti dlhodobým normálom. Priemerná teplota však bola podpriemerná. Nato prišiel suchý a horúci jún. Vývoj počasia v nás vyvolal veľké obavy o výsledky hospodárenia na úseku rastlinnej výroby.

Úsek rastlinnej výroby

Tento úsek v našom podniku patrí dlhodobo medzi najvýznamnejšie a jeho výsledky znamenajú úspech alebo neúspech hospodárenia celého družstva.

V roku 2019 sme hospodárili na výmere 2.295 hektárov. Obhospodárovaná výmera sa nám začína stabilizovať na tejto výmere.

Oziminy sme v roku 2019 pestovali na celkovej výmere 768 hektárov. Vďaka priaznivému počasiu sme aj v tomto roku ďalej navyšovali výmeru pestovaných ozimín o 43 hektárov oproti predchádzajúcemu roku. Oziminy pri veľkých výkyvoch počasia v jarnom období dávajú stabilnejšie úrody. Keďže repka ozimná v posledných rokoch dosahovala nízke realizačné ceny, aj v uplynulom roku sme ďalej znížili osiatu výmeru na 137 hektárov. Je to značný pokles pestovanej výmery, pretože na našom družstve sme repku pestovali už aj na výmere 200 hektárov. V poľných prácach sme pokračovali výsevom ozimného jačmeňa na výmere 127 hektárov. Ozimný jačmeň u nás stabilne dosahuje dobré hektárové úrody a keďže nami pestované odrody nakupujú aj sladovne na výrobu

sladovníckeho jačmeňa, dosahujeme aj dobré realizačné ceny. Úspešne prebehol aj osev ozimnej pšenice, ktorú sme zasiali na výmere 428 hektárov. Sejby ozimín sme stihli v agrotechnických termínoch a aj ďalší priebeh počasia v neskorej jeseni nám dával nádej na dobrú úrodu ozimín. V marci sme začali s osevom jarných plodín. Pšenicu jarnú na osivo sme zasiali na výmere 45 hektárov a jačmeň jarný na výmere 143 hektárov. Problémy nastali s osevom teplomilných plodín. V termínoch, ktoré dlhodobo boli vhodné na výsev týchto plodín bola vysoká vlhkosť pôdy a preto sme museli využiť každú vhodnú chvíľu na ich osev. V dobrej kvalite sme však nakoniec vysiali slnečnicu na výmere 104 hektárov a sóju na výmere 112 hektárov. Kukuricu sme celkovo zasiali na výmere 320 hektárov.

Vývoj počasia v jarných mesiacoch a počas leta má hlavný vplyv na úrody tak ozimných ako aj jarných plodín.

Pri ozimnej pšenici sme dosiahli priemernú hektárovú úrodu 5,6 tony z hektára, čo zodpovedá dlhodobým priemerným hektárovým úrodám. Radosť sme mali pri zbere ozimného jačmeňa. Dosiahli sme priemernú úrodu 6,7 tony, pričom na jednom hone, kde sme pestovali krmny jačmeň úroda dosiahla skoro 10 ton. Podobne dobrú úrodu sme mali aj pri pestovaní jarného jačmeňa. Zozbierali sme v priemere 6,2 tony z hektára, pričom všetok jačmeň má parametre sladovníckeho alebo osivárskeho jačmeňa. Pri pestovaní jačmeňov nás potešili aj dobré odbytové ceny. Sladovnícke jačmene mali u nás dobrú kvalitu a zodpovedala tomu aj realizačná cena. Sladovnícke jačmene výrazne prispeli aj k dosiahnutiu zisku na celom družstve, pretože hospodársky výsledok z ich pestovania bol o 124.000 € lepší ako v roku 2018. Treba ale pripomenúť, že v roku 2018 sme dosiahli u jačmeňov podpriemerné výsledky. Pestovanie sladovníckych jačmeňov, aj keď je veľmi náročné na kvalitu prác a aj agronomickú prácu v našich podmienkach pravidelne zabezpečuje ziskovosť týchto plodín. Druhý rok sme v našom družstve na výmere 25 hektárov pestovali aj tritikale. Dosiahnutá úroda 4,7 ton nebola zlá a keby sme ho predali ako osivo, mohli sme sa tešiť aj z dobrého ekonomického výsledku jeho pestovania. Žiaľ už druhý rok tritikale nespĺnilo ciele osivárskej kvality, preto jeho pestovanie dlhodobo nemôžeme plánovať. Realizačné ceny tritikale na krmne účely pri nami dosahovaných úrodách nezabezpečujú rentabilitu jeho pestovania.

Aj napriek rozmarom počasia sa nám podarilo dosiahnuť dobré výsledky aj pri väčšine pestovaných teplomilných plodín. Pri pestovaní sóje sme dosiahli úrodu 3,3 tony z hektára, čím sme prekročili plánovanú hektárovú úrodu o 0,7 ton z hektára. Aj pri slnečnici sme dosiahli úrodu 3,1 tony. V predchádzajúcom roku dosiahnutá úroda bola 3,6 tony, preto sme boli z toho čiastočne sklamaní. Tu treba však povedať, že na výške úrody sa podpísali septembrové zrážky spojené s víchricou, ktoré úrodu slnečnice značne poškodili. Mali sme ju však poistenú a preto môžeme konštatovať, že aj pri pestovaní slnečnice tak ako pri sóji sme dosiahli kladný hospodársky výsledok. Kukuricu v našich podmienkach pestujeme na veľkej výmere, preto má podstatný vplyv na dosiahnuté výsledky nielen na úseku rastlinnej výroby, ale celého družstva. Podmienky na jej pestovanie v roku 2019 boli problematické, hlavne z dôvodu veľkých výkyvov teploty aj vlhkosti pôdy v apríli a máji. Pri kukurici na siláž sme nakoniec dosiahli úrodu iba 16 tony z hektára, čo je polovica z dosiahnutej úrody v predchádzajúcom roku. Nedostatočný výsledok pri kukurici na siláž bol poznamenaný nielen zlým priebehom počasia, ale aj tým, že bola pestovaná na menej úrodných pôdach. Pod výšku úrody sa podpísali samozrejme aj veľké škody spôsobené divou zverou. O to viac nás potešila úroda dosiahnutá pri pestovaní kukurice na zrno. Úroda 10 ton z hektára zrbovej kukurice je u nás už samozrejmosťou. V tomto roku nás však potešilo, že sme ju zbierali pri vlhkostiach okolo 20 % čo značne znížilo náklady na sušenie a prispelo k rentabilite jej pestovania, pretože pri jej pestovaní sme dosiahli zisk vyše 110.000 €.

V tomto roku mimoriadne pozitívny vplyv na hospodárenie úseku mali aj výsledky dosiahnuté pri pestovaní tráv na semeno. Celkovo sme dopestovali 71 ton osiva, čo predstavovalo tržby okolo 60.000 €. Keďže trávy pestujeme na najmenej úrodných pôdach,

kde iné plodiny nám nedávajú dobrú úrodu, sme radi, že sa nám podarilo nájsť plodinu a obchodného partnera, kde dlhodobo vieme z výroby dosahovať zisk.

Pokiaľ máme hodnotiť ekonomické výsledky hospodárenia na úseku rastlinnej výroby, môžeme byť s rokom 2019 spokojní. Aj keď odbytové ceny produktov sa vyvíjali nepredvídateľne, vhodnou obchodnou taktikou sa nám podarilo dosiahnuť uspokojivé ceny pri väčšine plodín. Aj vďaka tomu sme dosiahli na úseku rastlinnej výroby celkový zisk 456.000 €. Dosiahnutý výsledok je približne o 112.000 € lepší ako v roku 2018 a preto s ním môžeme byť maximálne spokojní. Kolektív pracovníkov na tomto úseku na čele s vedúcimi sa dokázal vysporiadať so zložitými podmienkami práce v uplynulom poľnohospodárskom roku.

Úsek živočíšnej výroby

Druhým najdôležitejším úsekom nášho poľnohospodárskeho družstva je úsek živočíšnej výroby. Na tomto úseku sa nám ani v roku 2019 žiaľ nepodarilo dosiahnuť výraznejšie zlepšenie.

Keďže na tomto úseku dosahujeme dlhodobo stratu, pristúpili sme v roku 2019 aj k určitým organizačným zmenám, hlavne pri produkcii mlieka. Keďže stále sme verili v úspech v chove dojníc, nepristúpili sme k jeho útlmu. Odchov dobytká v našom podniku sa prevádza na dvoch hospodárskych dvoroch, z ktorých najdôležitejší je dvor Ortáše, kde sú umiestnené naše dojnice.

V roku 2019 sme na hospodárskom dvore Ortáše chovali v priemere 188 kusov kráv. Nepodarilo sa nám dosiahnuť navýšenie chovaných kráv na 195 kusov, od ktorého sme očakávali zníženie ako režijných, tak mzdových nákladov na liter vyprodukovaného mlieka. Podarilo sa nám dosiahnuť zvýšenie počtu narodených teliat na 195 kusov. Čo nás ale nepotešilo, uhynulo nám 8 kusov, čo je dvojnásobný počet oproti predchádzajúcemu roku. Počet chovaných dojníc sa nám nepodarilo navýšiť aj preto, že v stáde sme mali vysokú až 35 % - nú brakáciu. 10 dojníc nám uhynulo a 57 kusov kráv sme odpredali z rôznych zdravotných dôvodov ale aj pre nízku dosahovanú úžitkovosť. Najdôležitejším objemovým ukazovateľom hospodárenia na tomto dvore je produkcia mlieka. Po niekoľkých rokoch stagnácie nám celková produkcia mlieka vzrástla o 72.000 litrov mlieka na 1.286.000. Potešilo nás to, ale je to ďaleko od stavu, s ktorým by sme mohli byť spokojní. Nárast produkcie sme dosiahli hlavne vysokým nárastom nákladov na spotrebované krmivá. Na hospodárskom dvore sú vytvorené dobré podmienky pre rast produkcie aj na zlepšenie celkovej rentability pri výrobe mlieka. V rozhodujúcej miere však dosiahnutie týchto cieľov závisí na zlepšení práce celého kolektívu, ktorý sa na tom podieľa.

Vďaka nárastu množstva vyprodukovaného mlieka došlo aj k nárastu celkových tržieb za mlieko o 15.000 € na celkovú sumu 425.000 €. Žiaľ tento nárast tržieb nedokázal pokryť rast nákladov, ktorý bol na tomto výrobnom stredisku. Celková strata pri produkcii mlieka sa nám zvýšila zo 63.000 € v roku 2018 na 86.000 € v roku 2019. Aj keď v predchádzajúcich rokoch sme nemali väčšie problémy s kvalitou mlieka, v minulom roku došlo aj k znehodnoteniu jednej dennej dodávky zapríčinenej nedôslednou prácou jednej smeny pri dojení mlieka. Realizačná cena mlieka aj napriek tomu bola v priemere 35 centov za liter, tak ako v predchádzajúcom roku, čo po započítaní dotácie na výrobu mlieka predstavuje príjem za liter mlieka 44 centov. Ťažko môžeme očakávať aj v budúcnosti lepšie realizačné ceny vrátane dotácií za vyprodukované mlieko. Už aj v našej republike väčšina producentov mlieka pri týchto cenách dosahuje zisk. Naše náklady však aj v tomto roku rástli a dosiahli v priemere 50 centov za liter. Pritom v pláne na rok 2019 sme chceli dosiahnuť zníženie nákladov pod 40 centov. Dosiahnutie takýchto nákladov bolo reálne, pretože pre výrobu mlieka boli zabezpečené dostatočné množstvá objemových krmív v požadovanej štruktúre. Kvalita objemových krmív z prevádzaných rozborov po uskladnení bola vo veľmi dobrej

kvalite a patrila medzi najlepšie v našom regióne. Aj z toho vyplýva, že najväčšie rezervy vo výrobe mlieka na tomto hospodárskom dvore máme v práci kolektívu, ktorý sa podieľa na chove dojníc.

Druhým najdôležitejším odvetvím v živočíšnej výrobe je výroba hovädzieho mäsa, ktorú realizujeme na hospodárskom dvore vo Vechci. V priemere tu máme vo výkrme 80 býkov a v zimnom období okolo 110 kusov jalovíc. Produktmi tohto hospodárskeho dvora sú teda vysokoteľné jalovice a hovädzie mäso. Aj na tomto hospodárskom dvore sú určité rezervy. Teší nás ale, že sa nám darí každý rok zlepšovať kvalitu vysokoteľných jalovíc. Rovnako sa nám darí zlepšovať aj výsledky vo výrobe hovädzieho mäsa. Už druhý rok sa nám tu podarilo dosiahnuť zisk a v minulom roku sa nám dosiahnutý zisk podarilo zdvojnásobiť. Vo výkrme býkov sme dosiahli zisk skoro 12.000 €. Tržby za kilogram nášho kvalitného hovädzieho mäsa boli porovnateľné s jednotkovými tržbami v roku 2018 a s dotáciami boli vyše 2,80 € za kilogram. K zlepšeniu hospodárskeho výsledku prispel aj predaj zástavového dobytku na výkrm vo váhovej kategórii do 300 kg.

Na hospodárskom dvore Juskova Voľa sme aj v minulom roku realizovali odchov jalovíc v letnom období. Podarilo sa nám zabezpečiť pre náš chov dostatok vysokoteľných jalovíc na obmenu stáda našich dojníc. Zlepšenie situácie v počte dochovaných teliat nám umožnilo odpredaj zástavových jalovíc v dobrých realizačných cenách.

Keď chceme z ekonomického pohľadu zhodnotiť celú živočíšnu výrobu, nemôžeme byť s dosiahnutými výsledkami na tomto úseku spokojní. Aj keď sme sa snažili vytvoriť podmienky na to, aby sme celkovú stratu v živočíšnej výrobe znížili. Celková strata nám vzrástla o 8.000 € na 220.000 €. Ak chceme aj do budúcnosti zachovať doterajšiu štruktúru a objem produkcie živočíšnej výroby, musí dôjsť v najbližšom období k razantnému zníženiu vyprodukovanej straty, aby sme časom mali aj perspektívu na dosahovanie zisku v živočíšnej výrobe.

Úsek mechanizácie a investícií

Hlavné výkony na tomto úseku predstavujú práce pre úsek rastlinnej výroby. Dôraz sa potom na prácu na tomto úseku kladie na to, aby vykonané práce sa prevádzali v optimálnych agrotechnických termínoch a za ekonomicky čo najvýhodnejších podmienok. Dochvilné plnenie úloh mechanizácie si vyžaduje aj práca v živočíšnej výrobe.

Úsek mechanizácie počíta každý rok s rastom nákladov na svoju činnosť. Žiaľ v roku 2019 celkove náklady prekročili aj plánované náklady o 55.000 €. Do plánu na rok 2019 neboli v dostatočnej miere zakalkulované inflačné náklady na potrebu náhradných dielov. Náklady na náhradné diely prekročili plánované náklady o 11.000 €. Najvyšším podielom na zlom výsledku ekonomiky na úseku mechanizácie mal nárast odpisov oproti predchádzajúcemu roku o 27.000 €. Pod rast nákladov sa podpísali aj vyššie mzdy a príplatky za nadčasy a prácu v soboty a nedele. Celkove výkony mechanizácie v uplynulom roku zaostali za plánom o 51.000 € a dosiahli čiastku 712.000 €. Treba povedať, že úsek mechanizácie realizuje skoro všetky svoje výkony iba pre potreby nášho poľnohospodárskeho družstva a nedosiahnutie plánovaných výkonov sa odrazilo hlavne na znížení nákladov v rastlinnej výrobe. Realizované výkony v rastlinnej výrobe boli nižšie hlavne preto, že priebeh počasia umožnil vynechať niektoré agrotechnické operácie.

Preto ani dosiahnutú stratu na tomto úseku vo výške 106.000 € nehodnotíme ako veľké zlyhanie práce na úseku ale predpokladáme, že ako úpravou vnútropodnikových cien za jednotlivé prevádzané výkony, tak aj zlepšením starostlivosti o strojnotraktorový park sa nám do budúcnosti bude dať dosahovať aj na tomto úseku vyrovnaný hospodársky výsledok.

V roku 2019 sme sa nezapojili do žiadnych projektov na obnovu strojnotraktorového parku. Dobrá ekonomická situácia nám umožnila aj v roku 2019 pristúpiť k obnove

a modernizácii nášho traktorového parku. Pre poľné práce bol zakúpený traktor John Deere 6195 za 113.000 €, ktorý bude využívaný hlavne pri sejbe a zbere úrody. Zakúpený traktor Zetor Proxima 110 za 47.000 € by mal zlepšiť podmienky práce pri chemickej ochrane v rastlinnej výrobe a využitie nájde aj pri iných poľných prácach. Na protihodnotu za vyradené traktory spred roku 1989 sme zakúpili zánovný traktor Zetor Proxima 120 za 21.000 €. Celkovo sme na nákup traktorov a príslušenstva investovali 186.000 €. Veríme, že tieto investície prispievajú k ďalšiemu skvalitňovaniu práce na tomto úseku.

Úsek mechanizácie vykonával aj pravidelné údržby a opravy na stavbách a komunikáciách nášho družstva podľa plánu.

Ekonomický úsek

V podnikateľskom zámere na rok 2019 sme si za hlavný cieľ dali aj dosiahnutie zisku 50.000 €. Sme radi, že túto najdôležitejšiu úlohu sa nám v uplynulom roku podarilo splniť aj prekročiť. Tým došlo k ďalšiemu posilneniu ekonomickej sily nášho poľnohospodárskeho družstva. Môžeme preto konštatovať, že po predchádzajúcom roku je náš poľnohospodársky podnik ešte v lepšej hospodárskej a ekonomickej kondícii.

Ako vyplýva z hodnotenia predchádzajúcich výrobných úsekov, ani rok 2019 nebol pre náš podnik jednoduchý a to sa týka aj situácie na ekonomickom úseku. Museli sme sa vysporiadať s rastom vstupov hlavne za energie a pohonné hmoty. Veľkým problémom boli aj náhle zmeny odbytových cien našich výrobkov, čo si vyžadovalo sústavné sledovanie trhov, kde sme realizovali našu produkciu.

V roku 2019 sme dosiahli celkové tržby v sume 1.769.000 €. Aj vďaka dobrej obchodnej politike nám tržby vzrástli o 99.000 €. Napriek tomu, že nám na všetkých úsekoch rástli aj ceny vstupov, podarilo sa nám zvýšiť pridanú hodnotu o 12.000 € na celkovú sumu 564.000 €. Vďaka tomu sme dosiahli aj vyšší prevádzkový zisk v sume 90.620 €. Keďže celková ekonomická situácia družstva sa v roku 2019 zlepšila a aj investičné požiadavky výrobných úsekov sa naplnili, navrhujeme vyčleniť sumu 69.447 € na dividendy, ktoré budú vyplatené v roku 2020. Bude to už štvrtý rok, keď na hospodárení družstva sa budú podieľať aj vlastníci majetkových podielov.

Dobrá vývoj ekonomických ukazovateľov podčiarkuje aj pomer záväzkov a pohľadávok v našom účtovníctve. Z obchodného styku evidujeme ku koncu roka záväzky v sume 145.000 €, ktoré sú kryté pohľadávkami v celkovej výške 167.000 €. Ku koncu roka na finančných účtoch mal náš podnik celkovú hotovosť v sume 417.000 €. K tomu treba dodať, že ani v roku 2019 nám v decembri neprišli priame platby, ktoré by sme mali dostať v celkovej výške 560.000 €. Na dotácie máme nárok a na účte neboli iba z administratívnych dôvodov na Poľnohospodárskej platobnej agentúre. Stav hotovosti na našom účte však hovorí, že táto situácia žiadnym spôsobom neovplyvní podnikateľské zámery v roku 2020.

Okrem investícií do majetku, ktoré boli spomenuté v predchádzajúcich častiach sme v minulom roku nezabudli ani na investície do pôdy. V minulom roku sme na nákup pôdy vynaložili 23.000 €. Darí sa nám nakupovať pôdu hlavne v katastri Čemerné a Sačurov. Musíme zvýšiť svoju aktivitu pri nákupe pôdy aj v sídle nášho podniku vo Vechci.

Po dlhej diskusii predstavenstvo družstva jednomyselne prijalo za člena družstva spoločnosť TORES, a.s. Spoločnosť chce mať v našom družstve významný majetkový podiel. Od nového člena očakávame hlavne zlepšenie skladovacích priestorov pre obilniny. To by sa malo odraziť aj v lepších realizačných cenách. Chceme využiť aj ich možnosti pre lacnejší nákup chemických prípravkov a priemyselných hnojív. Možnosti vidíme aj pri lepšom využití mechanizácie. Spoliehame sa aj na ich právnu pomoc v prípade potreby.

Náš poľnohospodársky podnik sa rozvíja aj vďaka dobrej práci jeho bývalých zamestnancov a členov, ktorí sú už na zaslúžilom odpočinku. Aj preto naďalej ponechávame nárok na naturálnu dávku v rovnakej výške ako v predchádzajúcich rokoch. Podobne

nemeníme ani poplatok za záhumienky, aj keď ani táto činnosť nie je pre náš podnik zisková. Chápeme to ako pomoc našim členom a obyvateľom tohto regiónu.

Podnikateľský zámer Poľnohospodárskeho obchodného družstva Vehec na rok 2020

Predstavenstvo POD Vehec pripravilo podnikateľský zámer družstva na rok 2020 s hlavným cieľom zabezpečiť plynulý rozvoj nášho poľnohospodárskeho družstva. Pri plánovaní dosiahnutých úloh vychádzame aj z priaznivého stavu po vykonaných jesenných prácach v roku 2019, pretože poľnohospodársky rok začína vždy jesennými poľnohospodárskymi prácami. Jesenné práce v roku 2019 prebehli za priaznivých podmienok. Umožnili nám vysiať plánované oziminy podľa optimalizovaného osevného plánu pri dobrých vlhových pomeroch. Oziminy vyšli do zimy v dobrom fyzickom a zdravotnom stave na všetkých plochách a mali dostatočný počet jedincov v dobrej kondícii. Priebeh zimy však už taký priaznivý nebol. Celú zimu nám chýbala snehová pokrývka a ani v skorých jarných mesiacoch nebudú zrejme mať dostatok vlahy. Aj chýbajúce premrznutie pôdy do väčšej hĺbky bude mať nepriaznivý vplyv na ďalší vývoj ozimín. Nie sú to však problémy, s ktorými sa nebudeme môcť vysporiadať. Aj s ohľadom na priebeh počasia sme už v druhej polovici februára začali s prihnojovaním našich ozimín. Počítame, že v marci budú vhodné podmienky na to, aby sme vysiali všetky plodiny, ktoré tolerujú aj menej tepla.

Aj štart do nového roka v živočíšnej výrobe je komplikovaný. Už v januári nás postihli vírusové ochorenia hovädzieho dobytku, ktoré spôsobili väčší úhyn teliat. V produkcii mlieka sme sa však dobre odrazili s očakávaným nárastom nadojeného mlieka. Odbytové ceny mlieka sú stabilizované a dávajú predpoklad k výraznejšiemu zníženiu straty v jeho produkcii v našom poľnohospodárskom podniku. Aj v roku 2020 počítame s dotáciami pre živočíšnu výrobu približne v rovnakej výške ako v roku 2019.

Za rok 2019 ešte nemáme na našich účtoch všetky dotácie na ktoré máme nárok. Keďže splňame všetky kritériá na ich doplatenie, sme presvedčení, že neovplyvnia naše plánované zábery pre rok 2020.

Ak sa nám splnia tieto predpoklady spolu s dobrou prácou nášho kolektívu, podnikateľské zábery na rok 2020 naplnia predstavy našich zamestnancov o zvyšovaní ich príjmov, tak ako aj predstavy vlastníkov pozemkov a vlastníkov majetkových podielov v družstve. Všetci totiž majú podiel na dlhodobých dobrých výsledkoch nášho poľnohospodárskeho družstva.

Úsek rastlinnej výroby

Rastlinná výroba bude aj v roku 2020 najdôležitejším výrobným úsekom družstva. Predpokladáme, že v tomto roku budeme hospodáriť na výmere 2.295 hektárov poľnohospodárskej pôdy. Je to podobná výmera akú sme obhospodárovali aj v roku 2019.

Pri zostavení štruktúry osevu vychádzame z jeho optimalizácie tak z hľadiska vhodných agrotechnických podmienok ako aj z predpokladanej trhovej realizácie našej produkcie. Pšenicu ozimnú máme v tomto roku zasiatú na výmere 420 hektárov. Z tejto výmery je 70 hektárov určených pre dve osivárske firmy, pre ktoré množíme osivo. Pri pestovaní pšenice predpokladáme úrodu 5,4 tony z hektára a realizačnú cenu 140 € za tonu. Práve realizačnú cenu vo veľkej miere okrem kvality obilia ovplyvňuje aj vyššia cena za nami dopestované osivo.

Druhou najdôležitejšou ozimnou obilninou je ozimný jačmeň, ktorý budeme pestovať na výmere 119 hektárov. Z tejto výmery je 25 hektárov určených pre osivársku spoločnosť. Pri ozimnom jačmeni počítame s priemernou úrodou 5,3 tony z hektára. Dúfame, že tak ako po iné roky celá produkcia bude odpredaná na osivo alebo na výrobu sladu za dobré realizačné ceny. Aj 160 hektárov ozimnej repky nás zatiaľ naplňa optimizmom. Naše ozimné repky dobre poschádzali a išli do zimných mesiacov v dobrej kondícii. V pláne počítame

s realizačnou cenou 360 € za tonu pri úrode 3 tony z hektára. Za dobré realizačné ceny sa nám už podarilo zakontrahovať produkciu z celej výmery po 2 tony z hektára. Veríme, že aj zvyšok produkcie predáme za minimálne plánované realizačné ceny.

Na ostatných výmerách ornej pôdy plánujeme v jarných mesiacoch vysiať jarné plodiny. Jarný jačmeň chceme vysiať na výmere 143 hektárov, z čoho 40 hektárov budú predstavovať osivárske plochy. Počítame s úrodou 4,5 tony z hektára. Jačmeň pestujeme s nádejou, že bude mať sladovnícku kvalitu a jeho odpredajom dosiahneme dobré realizačné ceny. Slničnicu plánujeme osiať na výmere 114 hektárov, pri predpokladanej úrode 2,8 tony. Aj tu pre produkciu sa rysujú dobré realizačné ceny, pretože časť úrody sme mohli zakontrahovať za lepšiu cenu ako sme dosiahli v predchádzajúcom roku. Na 120 hektároch plánujeme pestovať sóju pri plánovanej úrode 2,6 tony z hektára. Jej pestovanie sa pri súčasnom nastavení dotačnej politiky javí ako ziskové aj pri vysokom riziku pre dosiahnutie plánovanej úrody.

Trvalo významnou jarnou plodinou je kukurica, ktorej pestovanie má v našom podniku nezastupiteľné miesto. Zrnovú kukuricu plánujeme pestovať na výmere 213 hektárov s plánovanou úrodou 8,5 tony. Pre potreby živočíšnej výroby budeme pestovať kukuricu na siláž na výmere 116 hektárov pri plánovanej úrode 32 tony z hektára zelenej hmoty. Pre potreby hospodárskeho dvora Vehec budeme pokračovať v oseve kukurice v kombinácii s cirokom, pretože takýto spôsob pestovania sa nám osvedčil. Dosahujeme tak vyrovnanjšie úrody a menšie poškodenie od zveri, hlavne od diviakov, je v takomto poraste oveľa menšie. Pre hospodársky dvor Ortáše však budeme pestovať čisto kukuričnú siláž, aby sme zabezpečili jej vysokú výživnú hodnotu.

V oševnom postupe máme aj pestovanie tráv na semeno. Pestovanie tráv na semeno nám umožňuje za ekonomicky priaznivých podmienok využívať aj menej úrodné pôdy. V prvom roku po výseve máme tržby za dopestované semeno a v nasledujúcom roku vieme vyrobiť kvalitné senáže pre chov hovädzieho dobytká. V tomto roku budeme pestovať trávy na semeno na výmere 55 hektárov. Ako čistiaca plodina bude zaradené do oševného postupu aj pestovanie horčice. Na málo úrodných pôdach chceme vyskúšať v tomto roku na výmere 25 hektárov zasieť cirok na semeno. Ak sa táto plodina osvedčí v našich podmienkach, počítame so zvýšením pestovaných výmer do budúcnosti. V tomto roku sme upustili od pestovania tritikale, pretože počas dvoch rokov skúšania sme nedokázali dosiahnuť pri jeho výrobe zisk.

Dosiahnutie plánovaných úrod jednotlivých plodín pri predpokladaných realizačných cenách zabezpečí dosiahnutie zisku na úseku rastlinnej výroby v celkovej výške 350.000 €. Ako so samozrejmosťou pri napĺňaní tohto cieľa počítame s dobrou prácou pracovného kolektívu na tomto úseku.

Úsek živočíšnej výroby

Na úseku živočíšnej výroby pracuje na našom družstve najväčší počet zamestnancov. Je to zároveň druhý najdôležitejší výrobný úsek. Žiaľ, musíme konštatovať, že ekonomické výsledky tohto úseku nám trvalo robia problémy, pretože tu každoročne dosahujeme stratu. Situácia v živočíšnej výrobe sa však v našej republike pomaly začína zlepšovať. Dobrou prácou už dnes niektoré poľnohospodárske podniky dokážu vyprodukovať zisk aj zo živočíšnej výroby. Sme presvedčení, že tento trend bude pokračovať a štát svojimi dotáciami bude ešte výraznejšie prispievať k zvyšovaniu produkcie v živočíšnej výrobe.

Hospodársky dvor Ortáše je z tohto úseku najdôležitejší, pretože v živočíšnej výrobe sa tam realizujú rozhodujúce výkony. Hlavným produktom vyrábaným na tomto dvore je kravské mlieko. Očakávame, že v roku 2020 dôjde k výraznejšiemu nárastu jeho produkcie, ale rozhodujúce bude výrazným spôsobom znížiť dosahované náklady na jeho produkciu.

V pláne na rok 2020 počítame s nárastom produkcie mlieka o 46.000 litrov na celkový objem 1.322.000 litrov. Zvýšenie produkcie chceme dosiahnuť hlavne zvýšením dojivosti dojníc, ale počítame aj s miernym nárastom stavov dojníc na 195 ks. Pre dosiahnutie tohto cieľa sú vytvorené predpoklady, pretože v našom družstve nie je problém vyrobiť dostatok kvalitných objemových krmív. Aj ustajňovacie priestory, ktoré boli čiastočne zmodernizované, umožňujú chovať v maštalniach väčší počet kráv s oveľa vyššou úžitkovosťou. Aj v tomto roku vynaložíme maximálne úsilie na to, aby objemové krmivá boli v optimálnej štruktúre podľa požiadaviek vyživárov zostavujúcich krmné dávky.

Najdôležitejším spôsobom, ktorým chceme zvyšovať rentabilitu výroby mlieka je znižovanie nákladov na jeho výrobu. Aj napriek tomu, že sa nám v roku 2019 nepodarilo dosiahnuť výraznejšiu zmenu v tomto ukazovateli, do roku 2020 sa dívame s optimizmom a sme presvedčení, že vlastné náklady na liter vyprodukovaného mlieka u nás klesnú pod 40 centov za liter. Nebude to jednoduché, pretože aj v tomto roku sme zvýšili mzdy zamestnancov na tomto úseku. Veríme však, že vyššie mzdy budú motiváciou pre vyšší rast produktivity práce. Aj keď odbytové ceny obilia a ďalších krmív, ktoré vstupujú do živočíšnej výroby rastu, neplánujeme ani v tomto roku zvyšovať cenu zrnín a objemových krmív pre vlastnú potrebu.

Prostriedkom na zníženie nákladov na výrobu mlieka je zlepšovanie celkového zdravotného stavu dojníc. A tu má rozhodujúci vplyv práca zamestnancov na tomto úseku. Žiaľ v roku 2019 sa nám nepodarilo splniť ciele, ktoré sme si na tomto úseku stanovili. Veríme, že v roku 2020 dôjde v tomto smere k výraznému zlepšeniu a dosiahneme medziobdobie 405 dní. Vytvorením vhodného životného prostredia dojníc a dôsledným ošetrovaním chceme zlepšiť starostlivosť o nohy dojníc. Iba dojnica so zdravými nohami dokáže prijať veľké množstvo objemového krmiva a vyprodukovať z neho požadované množstvo kvalitného mlieka. Aj keď sa nám postupne darí zlepšovať zdravotný stav mliečnych žliaz dojníc, aj tu máme ešte veľké rezervy.

Pozorne budeme sledovať náklady na jeden krmný deň. To má rozhodujúci podiel na znižovaní nákladov na liter mlieka. Dôsledne musíme zvažovať nákup komponentov do krmných zmesí tak, aby každé euro bolo vynaložené racionálne aj z ohľadom na zdravotný stav našich dojníc.

Zlepšenie ekonomickej situácie pri výrobe mlieka nedosiahneme bez zlepšenia práce pracovného kolektívu na tomto dvore. Kvalitná práca ošetrovateľov má rozhodujúci vplyv na počet odchovaných teliat, na kvalitu vyprodukovaného mlieka, na zdravotný stav dojníc a v konečnom dôsledku aj na celkovú produkciu mlieka. Potrebujeme zvýšiť dlhovekosť našich dojníc, pretože naše dojnice sú v priemere v stáde iba 2,3 laktácie. To znamená, že vyradíme dojnice, ktoré sú ešte pred vrcholom svojej dojivosti. Tým dosiahneme aj možnosť vyradenia dojníc, ktoré dosahujú úžitkovosť pod 4.000 litrov mlieka za rok a tým sa významne podieľajú na vysokých nákladoch na jeho výrobu.

Sme presvedčení, že zlepšenou starostlivosťou o stádo dosiahneme narodenie 206 kusov teliat v našom stáde. Situácia na trhu s mliekom aj v tomto roku by mala byť stabilizovaná a dáva predpoklad, že jeho predajná cena bude vyššia ako 34 centov za liter. Ak sa nám podarí však dosiahnuť všetky tieto zámery, predpokladáme v tomto roku dosiahnuť výrazné zvýšenie obratu v ekonomike na hospodárskom dvore Ortáše a zníženie celkovej straty pri výrobe mlieka pod 40.000 €.

Druhým najdôležitejším dvorom v živočíšnej výrobe je hospodársky dvor Vechec. Ani tu nepočítame v tomto roku s výraznou zmenou stavov a štruktúry chovaného dobytká. Hlavnou úlohou na tomto hospodárskom dvore bude dosiahnuť prírastok vo výkrme hovädzieho dobytká 1,35 kg na kus a deň. Tým sa zabezpečí zníženie výrobných nákladov na výrobu hovädzieho mäsa. Rozhodujúca bude pri tom kvalita objemových krmív a dobrá práca kolektívu. Bude potrebné dorobiť kvalitnú senáž, ktorú bude potrebné dopĺňať vysokokvalitným senom. Aj v minulom roku sa nám vo výrobe hovädzieho mäsa podarilo

dosiahnuť dobré výsledky. Keďže nepredpokladáme prepád odbytových cien hovädzieho mäsa, plánujeme v tejto výrobe dosiahnuť kladný hospodársky výsledok 13.000 €.

Hospodársky dvor Juskova Voľa budeme aj v roku 2020 využívať na sezónny odchov jalovíc. Najdôležitejšie teda bude vyprodukovať čo najviac vysokoteľných jalovíc v najvyššej kvalite. Splnenie tejto úlohy závisí od dobrej práce pastierov a ošetrovateľov, pretože včasné a úspešné zabrezávanie jalovíc je tu rozhodujúce. Zvýšenú pozornosť budeme venovať aj kvalite pastvy, aby sme minimalizovali potrebu prikrmovania jalovíc. Úlohou ošetrovateľov bude včasné doplnenie minerálov do kŕmnej dávky jalovíc, aby prebiehajúce ruje boli výrazné a následné pripúšťanie úspešné.

Predpokladáme, že sa v tomto roku zlepšia aj vonkajšie ekonomické podmienky pre živočíšnu výrobu. Splnením horeuvedených úloh plánujeme, že celková strata v živočíšnej výrobe za rok 2020 bude nižšia ako 100.000 €.

Úsek mechanizácie a investičnej výstavby

Najvýraznejšou vonkajšou nákladovou položkou tohto úseku sú okrem mzdových nákladov náklady na pohonné hmoty a energie, ktoré úsek nemôže ovplyvniť. Aj náklady na náhradné diely sa každý rok zvyšujú v dôsledku inflácie. Preto úsek mechanizácie bude musieť vyvinúť maximálne úsilie aby v roku 2020 dosiahol vyrovnaný hospodársky výsledok. Úsek mechanizácie počíta s výnosmi aj nákladmi vo výške 818.000 €.

Keďže ani v roku 2020 nepočítame so zapojením sa do projektových podpôr na podávanie investičných projektov, počítame iba s investíciami z vlastných zdrojov. V roku 2020 plánujeme zakúpiť rozhrabovač krmovín a samozberací voz na zber sena a slamy. Predpokladaný náklad na ich obstaranie je 60.000 €. Nechceme zanedbať ani opravy a údržby našich budov a ciest. Na tieto práce na našich hospodárskych dvoroch počítame s vynaložením 20.000 €. Väčšinu prác plánujeme robiť svojpomocne.

Ekonomický úsek

Aj na tomto úseku predstavenstvo vytýčilo najdôležitejšie úlohy pre rok 2020. Rozhodujúce bude dodržať naplánovanú výšku vstupov do našej poľnohospodárskej produkcie. Splnenie tejto úlohy zabezpečí rentabilitu vynaložených prostriedkov.

V živočíšnej výrobe predpokladáme vyrovnané ceny mlieka počas celého roka. Aby sme dosiahli plánované výsledky v ekonomike na tomto úseku, budeme musieť zabezpečiť vyššiu produkciu spojenú s razantným znížením nákladov. To sa nedá dosiahnuť ináč ako výrazným zlepšením výkonu pracovných kolektívov, pretože iba dobrou zootecnickou prácou zootechnikov a zvýšenou iniciatívou krmíčov a ošetrovateľov sa nám podarí dosiahnuť plánované výsledky.

Po zvážení všetkých okolností a možností si predstavenstvo poľnohospodárskeho družstva dáva za cieľ dosiahnuť v nasledujúcom roku zisk vo výške 55.000 €. Vychádzajúc zo súčasnej dobrej finančnej situácie poľnohospodárskeho družstva, predstavenstvo navrhuje vyplatiť po žatve v roku 2020 dividendy v celkovej sume 69.446,77 € z nerozdeleného zisku za rok 2018. Splnenie tohto zámeru bude možné bez nutnosti čerpania úveru, náklady pokryjeme z vlastných finančných zdrojov.

Aj v roku 2020 plánujeme pokračovať v nákupe poľnohospodárskej pôdy. Predstavenstvo aj v tomto roku vyčlenilo na nákup pôdy 40.000 €. Aby sa podarilo naplniť tento cieľ, pristúpili sme od začiatku tohto roka k navýšeniu kúpnej ceny za ornú pôdu na 2.000 € a menej bonitnú pôdu budeme nakupovať po 1.100 € za hektár.

Predstavenstvo pre rok 2020 rozhodlo o zvýšení tarifných miezd našich zamestnancov do maximálnej výšky 5 %. Pokračujeme tak v pravidelnom raste miezd našich zamestnancov už niekoľko rokov. Toto navýšenie mzdy spolu s rastom odvodov a zákonných príplatkov

bude predstavovať nárast nákladov vo výške 40.000 €. Vysoké mzdové ohodnotenie našich zamestnancov však prispieva k ich stabilizácii a vytváraniu kvalitných pracovných kolektívov. Dúfame, že aj na hospodárskom dvore Ortáše sa nám podarí vyformovať dobrý pracovný kolektív a obmedzí sa fluktuácia pracovníkov. Vytváranie dobrých pracovných kolektívov patrí medzi najdôležitejšie úlohy vedúcich úsekov.

Keďže sa poľnohospodárskemu družstvu darí, zvyšujeme nájomné za poľnohospodársku pôdu pre rok 2020. Za hektár ornej pôdy budeme vyplácať nájom vo výške 40 € a za hektár pôdy nižšej bonity 25 € za hektár. Aj v tomto roku umožníme našim prenajímateľom vybrať si nájom aj v naturálnych dávkach, pričom to bude organizačne zabezpečené tak ako po iné roky.

Predstavenstvo každoročne pristupuje k navyšovaniu tarifných miezd našich zamestnancov. Tým ich motivujeme ku kvalitnejšej práci pre náš poľnohospodársky podnik. Sme vďační aj za dôveru našim členom a vlastníkom družstevných podielnických listov. Preto im chceme aj v tomto roku vyplatiť dividendy. Samozrejme nezabúdame ani na vlastníkov pôdy, ktorým za celú existenciu družstva každý rok vyplácame dohodnutý nájom.

V roku 2020 zostanú v platnosti príplatky ku strave, nebudeme zvyšovať cenu za prevedené práce na záhumienkach a zachováme nárok našich bývalých zamestnancov, ktorí sú v dôchodku, na naturálne dávky.